

Ljubljana

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. prilifke. Telef. 65.
UpraviŃstvo: Strossmayerjeva u. Ńt. 1, prilifke. Telef. 65.
Raĉun kr. poŃtneĝa ĉekovneĝa urada Ńt. 10.666.

»Boji se! . . . Da; povsem drugače, kaj ne?, kakor pa na sodišču v pričr straže in paznikov! . . . Pa kaj misli ti, državni pravdnik, kako sem našel tebi? Ta večer, ko sem prišel iz zavo da, sem čital v adresatni knjigi tvoje ime . . . Nisem mogel drugače! Po večerji sem pobegnil! Paznik za me noj; potolkel sem ga! Skril sem se d noči. Zdaj sem tukaj pri državnem pravdniku, pri svojem ljubem prijatelju! On mi bo dal vse, kar rabim! . . Sprva sem se hotel skriti za vrata na hodniku; in ko bi prišel gospod državni pravdnik domov, pobil bi ga, da bi obležal! . . . Toda bolje tako! Se en umor, državni pravdnik, kaj ne, bil bi preveč! In državni pravdnik velja za dva!»

Prijatelji neprisiljene zabave se snidejo v soboto, dne 9. februarja v NARODNEM DOMU na

II. železničarskem plesu

mu. Njih usoda ni in ne sme biti z rimsko pogodbo zaključena za vedno. Zanje se začenja le nova doba bridkih preizkušenj, novih težav in duševnih muls, ki se izlivajo v val nemega hrepenenja po naši ljubezni in nezmanjkane zvestobe do rodne zemlje in krvi.

Tem bratom in sestram veljajo naši iskreni, bratski pozdravi! Njim veljaj naše ponovno zagotovilo, da tudi po rimski pogodbi nismo pozabili nanje, ampak da so posej se bliže našim srcem, saj ne more med nje in med nas postaviti meje nobena sila, ker ni nobena sila postavljena na temelj večne pravde!

Vse brate in sestre v osrbojeni in ujedineni domovini pa pozivljamo, naj jim bo neodrešena naša zemlja neprestano v spominu in naj zvestno, vztrajno in z podvojeno požrtvovalnostjo — izvršujoč vzgojne naloge Sokolstva — obračajo svoje poglede in misli v bodočnost, ki bo z našo podporo in pomočjo dovolj jaka, samozavestna, odločna in pripravljena, da prevrne črno moč robstva z zlato zoro svobode!

S tem pozivom izvršujemo sklep odbora seje z dne 27. januarja 1924 in pošiljamo vsem bratske pozdrave!

Zdravo!

Starešinstvo Jugoslov. Sok. Saveza,
Ljubljana, 30. januarja 1924.

JDS.

Zaupni sestanek JDS v St. Jurju ob juž. žel., ki se je vršil pretečeno nedeljo, je pokazal lepo zanimanje in udeležbo. V imenu oblastnega načelnika je poročal o političnem položaju in strankinem organizatoričnem delu prof. Mravljak. V krajevno organizacijo so bili izvoljeni sledeči: kot predsednik Kovačič, nadalje Saveli, Liška, Hajšek, Šmid in Recelj. Kot zaupniki pa Kurbus, Košutnik in Salobir.

Politične vesti.

Hrupna seja v skupščini. Na seji narodne skupščine 5. tm. je razpravljajal posl. dr. Kumanudi v daljšem govoru o finančni situaciji v državi in je s temeljitimi argumenti pobijal ekspozé finančnega ministra. Dokazoval je, da je nepraktično, da se začenja proračunsko leto 1. aprila. Budžet predvideva nepotrebne izdatke za fonde raznih ministrstev, ki znašajo ogromno svoto 95 milijonov dinarjev. O odkupu južne železnice je povdarjal, da mora plačati država za eksploatacijo 8.800.000 zlatih frankov. Ta angažman je bil prevzet brez zakonitega pooblaščenja. Glede odkupa orientalske železnice je demokratski klub podal interpelacijo, o kateri pa vlada dosedaj ni

ing. V. Pavlovič:

4]

Povlačenje kroz Albanijo.

(Lični doživljaj.)

Svi oficiri i vojnici prihvatiše se bomba i pušaka. Arnauti su se pod borbom postepeno nama približavali. Najzad došao je jedan tragičan trenutak: u janku ranjenika, pucnjima pušaka, eksploziji bomba i divljačkom dranju krvoloča čuo se jedan očajni krik naših »nema municije«. Borimo se već više od sata, a municije nove ne dobijamo više. O-taju nam kao odbrana poževi i bajoneti. Komandant puka izdaje zapovest komandantu 4. bataljona, da ostane sa svojim ljudima za nekoliko trenutaka na položaju dok se ostali ne izvuku, pa će se tad i sam povući. Isti komandant bataljona odgovara da zapovest ne izvršuje pošto je i bez municije i bez ljudi, istodobno vadi revolver iz džepa i sruči sebi u usta jedan metak, nekoliko oficira iz istog bataljona izvrše samoubistvo na isti način. Nastupio je moment kad se svako spagava kako sam zna i može.

Mi ne pucamo više. Arnauti su već na izlazu i tuku se snama kundački i sa bajonetom; druge grupe Ar-

hotela ničesar izjaviti. Govornik je grajal da je vlada restringirala celo vrsto kreditov, med njimi kredit za državne uradnike, upokojence in invalide. Zgrešena finančna politika je vzrok gospodarske krize. Finačni minister vodi narodno gospodarstvo v bankerot. Ko se je oglašil minister Kojič, je nastal velik hrup. Opozicija je zahtevala, da poda minister takoj izjavo glede orientalske železnice, minister pa se je izgovarjal, da predloži konvencijo kasneje. Kojič je priznal, da je šla vlada preko pooblaščenja, ki ga je prešla od parlamenta. Opozicija je klicala: »Kje so milijoni, pred sodiščem!»

Opozicija upa, da se dogovori popolnoma dovrše v treh tednih in da se tekom tega časa izdela natančen načrt programa za sodelovanje vse opozicije.

Grška vlada demisionirala. Grški kabinet je 4. tm. podal ostavko. — Kaphandaris je bil poverjen, da sestavi novo vlado. Venizelos v novo vlado ne vslopi pod nobenim pogojem.

Avstrija hoče priznati rusko vlado. Avstrijski zunanji minister je izjavil v glavnem odboru narodne skupščine, da bo avstrijska vlada sklenila trgovinsko pogodbo z Rusijo. — Kot glavni pogoj pa je priznanje sovjetske vlade.

Angleška je priznala sovjetsko vlado. Angleška vlada je formalno priznala rusko sovjetsko vlado, ter je angleški zastopnik v Moskvi Hodson izročil 1. t. m. Čičerinu noto, v kateri želi Anglija vpostavitev popolno prijateljskih odnosov. S tem priznanjem stopijo avtomatično zopet v veljavo vse pogodbe med obema državama.

Rikov naslednik Lenina. Na kongresu sovjetov je bil izvoljen za Leninovega naslednika Rikov, ki je bil Leninova desna roka. Komisar za zunanje posle je Čičerin, za vojno Trockij.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

9. sobota »Zakleti princ«. Šolska predstava. Znižane cene. Ob 16. (4.) uri popoldne.
10. nedelja »Revček Andrejček«. Izven. Ob 20. (8.) uri zvečer. Premijera.

Mestno gledališče Celje. V nedeljo 10. tm. ob 8. uri zvečer se uprizori v mestnem gledališču Karl Morré-ov: »Revček Andrejček«, ljudski igrokaz v 5 dejanjih. Po daljšem času se nudi občinstvu zopet ena ljudska predstava, ki je po pestrosti prizorov in dejanj zelo bogata in zanimiva. Za smeh, katerega nam današnje življenje izvabi itak malo, bo v obilni meri skrbel hlapčec Anže, katerega bo podal g. Janko zelo originalno. Tudi vse ostale vloge

naufa presekle nam dole u podnožju brega put i trebali smo potpuno igrati ulogu zeca. Nagib je bio vrlo strm. Pušku sam stavio o rame, i sa dvema odvi-jenim bombama, koje sam spremio za sebe ako bi se desilo da sam ranjen, i onda sam se počeo niz nagib okretati kao bure, time sam izbegao najstrašnija i otkrivena mesta.

Sa teškom mukom prispeo sam u podnožje brda gde vidim komandanta 2. bataljona i pukovskog adjutanta da drže komandanta puka koji je smrtno ranjen, istog trenutka adjutant je ranjen i sa jankom pusti komandanta i stane bežati. Komandant bataljona je istog trenutka ranjen padne po trbuhu i stane drhtati celim telom, videlo se da umire. Približim mu se legnem uzanj, da bi izgledalo da sam pogodjen i upitam ga, kako mu je, on je samo pustao neartikulisane glasove. Priherem se malo, pregledam svoje bombe, osvrnem se pozadi i vidim Arnauta na 20 m-tara odstojanja stojeći pucaju za našim, koji su se prošuli po nagibu. Vidim, da me ne gledaju, dignem se naglo, stanem trčati u pravcu obale izvodeći zig-zag putanju, zamnom su pucali jer sam primećivao oko mojih nogu, kako metci

so v dobrih rokah, tako da bo predstavljena zares dobra. Gledališče bo dobro zakurjeno. Predstava »Revček Andrejček« se ponovi prihodnji torek in sledeći petek za abonement A in B, sledećo nedeljo pa kot delavska predstava po nižanim cenah. — Kot prihodnja predstava sledi opereta »Mamselle Nitouche«, katero že pridno študirajo solisti, zbor in orkester, tako da bo gledališka uprava v kratkem v prijetni možnosti nuditi občinstvu nekaj dobrega pevskega in muzikalnega užitka obenem z zabavo.

Celiske novice.

Izza nemških celjskih kulis prihajajo zadnje čase glasovi, ki kažejo, da hočejo celjski Nemci in celjski nemškutarji še zopet v Celju zmagati in v mestni občini zagospodariti. Račun te politične zmage spada sicer med tiste nemške upe in nade, ki so bile pri nas oktobra mesca 1918. leta za vedno položene v grob, je pa za lojalnost in takozvano nepolitichnost in samo gospodarsko mišljenje naših celjskih nemških trgovcev in obrtnikov preznačilen. K tej zamišljeni nemški zmagi v Celju, koje handero bi nosil kot bodoči nemški župan mož, kojega očetu se še ni posrečilo naučiti se dobro nemško, bi naj po nemškem načrtu pripomogel nekdo, ki spada med tiste sorte Slovence, ki so ga obrajali nekdaj gospodari na magistratu in je po prevratu razumel si postaviti svoj stolček tako varno in premišljeno med dobro slovensko ljudstvo, da ni bil še nikdar med premaganimi. Biti vedno gospodar in zmagovalac položaja, tega ne zna vsak, k sreči, da takih značajev ni mnogo, ker bi bila naša lepa domovina potem zares prelepa. Zaenkrat samo registriamo te nemške borbene načrte, s kojimi se vkvarjajo danes že tisti naši nemški in nemškutarski so-moščani trgovci in obrtniki, ki žive od slovenskega zaslužka, ki so pa tako lojalni, da to našo strpnost plačujejo z borbo in bojem proti slovenskemu Celju. Kakor vse kaže, nam prinese te-koče leto tudi v Celju prav jasno in temeljito razčiščenje in prav temeljit obračun z nemškim elementom in z re-negatstvom, ki mu ni za mirno sožitje z nami, ki hoče z nami borbo in boja in pozablja, kje živi in katero leto po svetovni vojski pišemo letos. V tej borbi, ki računa na slovensko razcepkanost in hlapčevsko usposobljenost slovenske krvi, treba jasnih nacionalnih smernic in neusmiljene odločnosti, ki ne sme prizanašati nikakim polovičarjem, Kdor hoče v borbo in boj proti slovenskemu Celju, tega bo slovensko Celje zdrobilo. V tem znamenju naj se kreira naše delo bodočih mesecev vse do-tlej, da se Nemce primora k spoznanju in priznanju resnice in položaja!

otkrivaju zemlju ispod snega. Dospem do obale Drima i kako je bila undignuta skočim dole na pesak. Visoka obala me je štitila dalje. Trčao sam sa svojim odvrcenim bombama u ruci duž obale i bez odmora. Na putu su stignem ranjenog adjutanta puka kome previjem ranu i nastavimo put zajedno. Nakon 6 sati trčanja i forsiranog marša stignemo kod Vezirovog mosta u potpunom neredu. Prednji delovi divizije, kad su čuli za našu borbu za Arnautima, oni su požurili svoj marš, kako bi izbegli svaku neprijatnost sa razbojnicima. Nas je pak, koji smo se sa njim tukli, spaslo što su se oni počeli međusobno tući oko plačke koju smo im ostavili. V deli smo ih, kako je noževima ubijaju za odelo i veš naših mrtvih i teško ranjenih vojnika i oficira.

Šta se je desilo mojim drugovima niša nisam znao. Tražio sam ih na sve strane. Nadjem najzad dvojicu sa kojima se sa suznim očima izgrlim, druga, pak dvojica je dan student prava, drugi filozofije ostali tamo kod izlaza (Soas) da spavaju na snegu svoj veći san.

(Dalje prihodnjič.)

Redni sestanki članstva JDS se vršijo od sedaj vsako sredo zvečer v rdeči sobi Narodnega doma.

Dva nesrečna celjska generala nam je očitil »Narodni Dnevnik« v 23. številki svojega življenja dne 27. jan. 1924. Poteklo je od tedaj že dokaj dni in kljub ponovnim pozivom z naše strani, jih »Narodni Dnevnik« ne imenuje. Ker smo mnenja, da narodna gradobila je in ostane grda, pa naj jo zagreši demokrat, radikal, kmetijec ali kdorkoli izmed onih, ki smo se ob zadnjih skupščinskih volitvah producirali pred desetimi volilnimi škrinjicami, zato pozivamo »Narodni Dnevnik«, da imenuje dotična dva generala z imeni, da imata možnost se pred »Narodnim Dnevnikom« in slovensko javnostjo opravičiti, ali pa da jih slovenska nacionalna javnost sodi in obsodi. Kdor hoče biti nacionalno in osebno strog in dosleden, ne sme javno pavšalno sumničiti in dolžiti nikogar in prav nikake še tako njemu osebno nesimpatične skupine. Možnost in značajnost zahteva od moža v življenju nekaj več, in temu služiti smo dolžni tudi mi slovenski časnikarji, sicer smo razbojniki in zločinci, ki znamo pač natiti strasti in osebnosti, nimamo pa v sebi moralne moči, da učimo resnico in govorimo pravico po svoji najboljši vesti in prepričanju. Ako moramo zares naši lepi domovini na čast biti nasprotniki, smo vendar lahko taki nasprotniki, ki drug drugega spoštujejo in se častne borbe za svoje sveto prepričanje ne boje. Taka nasprotstva in taki nasprotniki in strankarji bodo domovini le v korist, ker bodo pospešili proces izločenja kvarnih bacilov iz naše narodne družbe in omogočili zmago naši skupni veliki nacionalni in državni misli. S tem zaključujemo mi pri »Novi Dobi« zaenkrat poglavje o dveh goriških junakih — generalih, s katerimi je »Narodni Dnevnik« začel nam groziti, pa je iz nepojasnjenih vzrokov usmiljenja do bližnjega umolknil, ko smo ga pozvali, da pove resnico in pride na dan z imeni.

Šahovska zveza v Celju je na svoji seji 1. tm. sklenila prirediti pokrajinski šahovski turnir. Včlenjeni klubi se pozivljajo, da sklepajo o eventualnem sodelovanju na šahovskem turnirju. Prevladalo je na seji mnenje, da bi bil najprimernejši čas za prireditev mesec avgust. Stroški za prireditev bi znašali 10.000 Din.

Nočno službo ima ta teden lekarna »Pri Orlu«, Glavni trg.

Oficirski elitni ples pod pokroviteljstvom mestnega komandanta g. pukovnika Tošča se vrši 23. februarja v vseh gornjih prostorih »Narodnega doma«.

Smrtna nesreča. Karol Pušnik, voznik delniške pivovarne v Laškem, je peljal težko natovoren voz piva v Žalec. Pri kopališču Diana cesta nekoliko visi, zato je Pušnik skočil z voza, da ga je zavrl. Ko je hotel nazaj na voz, se je spodrsnil neki sodček in Pušnik je padel tako nesrečno, da je prišel pod kolo, ki mu je strlo prsni koš. Na poti v bolnico je nesrečnež umrl.

Ljudsko vseučilišče. Zadnje predavanje, ki bi se moralo vršiti pretekli ponedeljek, dne 4. februarja, je moralo biti zopet preloženo in to iz vzroka, ker v ponedeljek ni izšla »Nova Doba« in ni bilo mogoče obvestiti članov ljudskega vseučilišča. Predavatelj gospod dr. Anton Schwab je v svoji znani požrtvovalnosti obliubil imeti predavanje o nalezljivih otroških boleznih prihodnji ponedeljek, dne 11. februarja. Matere, ki ljubite svoje otroke, pridite polnoštevilno k temu silno važnemu predavanju, saj se nalezljive otroške bolezni še danes pojavljajo v mestu in okolici. Z ozirom na splošno potrebno higijeno naše mladine imajo k tem aktualnem predavanju prost vstop tudi osebe, ki niso člani ali članice ljudskega vseučilišča. Ne zamudite lepe prilike!

Protestni shod pridobitnih slojev v Celju.

Ker je vlada ukinila važni instituciji obrtno-zadružnega nadzornišva in ekspozičure obrtno-pospeševalnega urada v Celju, so se zbrali v soboto 2. tm. številni delegati skoro vseh obrtnih organizacij Sp. Stajerske v prostori hotela v Celju. In protestirali proti tej nečuvni vladni naredbi. Zborovanje je otvoril organizator in prvobornik obrtništva, predsednik Zveze g. Ivan Rebek me je očitno velike boje, katere je moral obrtništvo voditi, da je doseglo ti dve prekoristni instituciji. Vlada pa hoče sedaj vse naenkrat uničiti, mesto da bi ščitila obrtništvo, ki mora plačevati tako ogromne davke.

G. Ivan Bizjak je podal v dobro zasnovano referat pregled dosedanjega dela ukinjenega obrtno-zadružnega nadzornišva. Povdarjal je, da se je ravno s tem uradom prihranilo mnogo dela drugim uradom, za kar bi bilo treba več uradnih moči in to iz razloga, ker se je s pametnim nasvetom preprečilo mnogo nepotrebnih pravd. Obrtni pa je služil olajševalno tudi onim obrtnikom, ki se radi slabih gnotnih razmer niso mogli poslužiti odvetnikov v informativne svrhe. Ekspozičura tega urada je bila še le pred par leti ustanovljena na inicijativo bivšega ministra dr. Kukovca in dvornega svetnika dr. Marna, dela je bilo čez glavo, tako da bi se moralo nastavit še drugo pomožno moč; a tega g. Založnik ni zahteval, temveč je delal ne samo uradno, ampak velikokrat po potrebi pozno v noč. — Naslednja kratka statistika naj pokaže izvršeno delo urada.

Urad je pričel z delovanjem brez vsakega sredstva ali kakoršnegakoli pripomočka in brez pomožnih pomoči dne 1. dec. 1920.

Delo zadružnega nadzornišva je obsegalo doslej:

1. zbiranje statističnih podatkov;
2. revizijo zadrug in gremijev;
3. povik in nadziranje zadrug v njihovem notranjem in zunanem poslovanju, posebno v pogledu na zasledovanje zadružnih namenov: gospodarskih in kulturnih koristi članstva in vzgoje vajenstva;
4. reorganiziranje obstoječih, po veliki večini kolektivnih zadrug, ustanavljanje sorodnih in sorodno-ustrojenih organizacij, združevanje slabih, nedelavnih zadrug v močnejše zadrug in gremije in uvrstitev neorganiziranih obrtnikov;
5. osebno sodelovanje pri posameznih najbolj zanemarljenih zadružnih v namenu, da se uredijo knjige in omogoči redno poslovanje;

Kot ekspozičura urada za pospeševanje obrti se je urad bavil z vsemi mogočimi obrtnimi vprašanji, ki niso v neposredni zvezi z delovanjem zadružnih in gremijskih organizacij. V ta delokrog spada posebno:

1. ustanavljanje obrtnih in trgovskih društev;
2. ustanavljanje obrtno-gospodarskih organizacij (surovinskih, nakupovalnih, prodajnih, produktivnih, strojnih zadrug);
3. skrb za splošno obrtno-nadaljevalno in strokovno šolstvo;
4. prirejanje prirojalnih in splošno poučnih tečajev za boljše izobrazbo mojstrov, pomočnikov in vajencev;
5. informacije in dejanska pomoč v vseh obrtniške zadevajočih stvareh, posebno v zadevah nabave surovin in strojev, carine, davkov, bolniškega in neškodnega zavarovanja, draginskega zakona, trgovskih pogodb, dobave koncesij in raznih spornih vprašanj v obrtnih obratih.

Zaradi enotnejšega poslovanja, hitrejših in zanesljivejših izvedb je urad skoro v vseh slučajih ustanovitve novih organizacij vsa potrebna dela sam opravljal.

Ko je urad pričel z delovanjem, je obstojalo v njegovem okolišu 114 zadrug, od katerih je popolnoma spalo 43 odstotkov; danes se nahaja v istem okolišu 129 zadrug in gremijev, od katerih še nepopolnoma deluje 8 in pol odstotka.

Urad je nanovo ustanovil obrtnih zadrug in gremijev 39, od katerih je 29 že popolnoma urejenih, za ostalih 10 so pa pravila radi predložena.

Obrtnih in trgovskih društev se je ustanovilo nanovo 8, gospodarskih korporacij pa 5. V ustanavljanju se nahaja 28 nadaljnjih organizacij. Likvidacija se je izvedla deloma vsled razpusta deloma vsled izvršitve pri 14 zadrugah. Urad in gremijah, se udeležil s predavanji samo izven Celja na 72 trgovskih in obrtniških stanovskih zborovanjih ter sodeloval pri prireditvi 6 čevljarstvih in krojaških prireditvalnih tečajev.

Za vse to delo se je razun prejemkov uradništva plačalo iz javnih sredstev za inventar, najemnino, pisarniške potrebščine, kurivo, razsvetljavo itd. 10.980 Din, za potovalne stroške 11.696 Din, skupaj 22.676 Din.

Ukinitev tega urada in redukcija tega delavnega moča je za obrtništvo največji udarec, kar jih je kdaj dobilo. Ta urad je služil vsem zadrugam naše pokrajine, katerih članstvo šteje nad 18.000 članov. Navedena številka nam jasno govori, da je pomenil denar, izdan za ta urad, le malo odškodnino na kulturnem polju napram tako številni davkoplačevalcem naše pokrajine. Ako se obrtništvo obremenjuje z najvišjimi procentnimi merami, ima ono tudi pravico, da zahteva obrtno-pospeševalni urad. Z ukinjenjem obrtno-pospeševalnega urada, tako naj naše zadrug in gremije, po številu 129, izgubijo svojega inštruktorja.

Zadružni inštruktor pa je opravljal tudi narodno delo. V zadrugah je vpeljal narodni jezik v tisku in govoru. Vsaka zadruga si ne more nabaviti tudi vseh potrebnih knjig, zadružni nadzornik je bil on, ki je zbiral potrebne gradivo in ga dal vsakomur na razpolago. Koliko truda stane taka zbirka, si lahko vsak predstavlja. Naenkrat pa pride udarec iz Beograda in uniči vse te dragocenosti. G. referent stoji na stališču, da je treba držati uradništvo v neobhodno potrebni višini ter istim nuditi eksistenco, da bodo lahko pošteno živeli ter imeli veselje do dela. V tem aktu države pa se ne vidi nobene redukcije, ampak samo odpravo urada, in izgleda, da se je hotelo nalašč izzivati obrtniške sloje.

V imenu gostilničarske zveze je govoril predsednik g. Joško Božić ter izjavil, da smo pričakovali v času mladostnega, ko smo ustvarjali našo državo Jugoslavijo vse lepo in vse dobro. Solnce pa, katerega smo gledali izhajati iz Beograda, nas je varalo. Hočejo nam v desetletja borili in kar so imeli drugi narodi že veliko let pred nami, hočejo nam vzeti obrtno-zadružno nadzornišvo. Ustvarili smo organizacijo pridobitnih slojev, začrtali smo si pot, po kateri hodimo in od katere ne odstopimo niti koraka. Nečemo biti navezani na milost tujih agentov in podložni obrtnikom tujih držav, ki bi nas lahko nadkrilili in nam vzeli vsak konkurenci. Mi smo pokazali v par letih obstoja naše mladosti Jugoslavije pri različnih obrtnih razstavah, da smo zmožni in da se zavedamo svojega stanu, do katere zavestnosti nas je pa pripeljalo edino obrtno-zadružno nadzornišvo in urad za pospeševanje obrti s svojimi nasveti in svojim neumornim delovanjem. Ni bilo lahko delo, da smo dosegli urad za pospeševanje obrti in ni imel vodja istega lahkega dela, da je privedel naše zadrug do tega, kar so danes in kar bi še lahko bile, ako bi nam država v tem oziru šla na roko, kar bi bila njena sveta dolžnost. Kot načelnik Zveze gostilničarskih zadrug moram priznati, da nam je g. Založnik neštokrat pomagal s svojimi nasveti in delovanjem pri ustanavljanju gostilničarskih zadrug. Maribor bi bilo danes nemško mesto, če bi ne bilo obrtništvo tako organizirano, kakor je danes. Le obrtnim organizacijam in njihovega delu pod vodstvom obrtno-zadružnega nadzornišva se imamo zahvaliti, da ima danes Maribor slovenski značaj. Priznamo delovanje omenjenega urada, katerega smo si sami priborili in katerega vzeti si ne damo pod nobenimi pogoji.

G. predsednik Rebek se zahvali za stvarno poročilo referentoma in pozov tajnika g. Šterna, da prebere resolucijo, ki jo prinašamo na drugem mestu. Navzoči delegati so jo enoglas-

no sprejeli, nakar je bilo zborovanje zaključeno.

RESOLUCIJA.

Na protestnem shodu v hotelu Union v Celju dne 2. svečana 1924 zbrani delegati obrtništva, trgovstva, industrije, drugih pridobitnih slojev in gospodarskih korporacij so soglasno sklenili

NUJNI PROTEST.

I. Protestiramo proti ukrepom ministrstva trgovine in industrije v Beogradu, ki je ukinilo obrtno-zadružno nadzornišvo in ekspozičuro za pospeševanje obrti v Celju za mariborsko oblast, reduciralo osebje tega urada, kakor tudi učiteljske moči na dvorazredni trgovski šoli v Celju.

II. Pred ustanovitvijo ekspozičure nismo imeli nobene zaštite in organizacije ter so se le s pomočjo obrtno-zadružnega nadzornišva ustanovile posamezne zadrug in Zveze, katere nujno rabijo v svrhu svojega obstoja in izpolnitve obrtno-zadružno nadzornišva v Celju.

III. Pod vodstvom dosedanjega obrtno-zadružnega inštruktorja gospoda Ignacija Založnika se je vršilo vse uradno organizacijsko delo stvarno in nepristransko, zasledujoč edini cilj, gospodarsko in obrtno-zadružno delo v naši obojni mariborski oblasti. Uvažujemo vse delo ekspozičure in obrtnih organizacij bi bil ves dosedanjji trud, stroški in splošno delo pri vseh zadrugah uničeno ter se po ukinjenju obrtno-pospeševalnega urada splošno ne bi več uprjevalo.

IV. Naša pokrajina in naš življenjski bil dolga stoletja pod uplivom nam sovražne oblasti, ni užival do časa osvobođenja prav nobene javne državne zaštite ter je daleč zaostajal v strokovni naobrazbi, ki je našemu narodu življenska potreba za njegov obstoj in napredek, šteje danes v mariborski oblasti 20.000 različnih samostojnih obrtnikov.

Obrtni in gospodarski krogi so v svoji nacionalni obrambi tvorili proti nekdanji nemški sili močan jez ter so danes v delu za konsolidacijo gospodarskih in narodnih prilik v državi silen in pozitivno ustvarjajoč činitelj, ki zahteva v lastnem interesu nujno zaščito od države.

Obrtno-zadružna ekspozičura, katere je bila ustanovljena 10. decembra 1920, ni stala v vsem času do danes z vsemi stroški vred več kot 22.676 Din, katero svoto je gotovo obrtništvo stotero položilo domu na altari zahtevnih davkov in je temu upravičeno zahtevati, da se ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu ozira na njegovo prošnjo ter ukinjenje ekspozičure obrtno-zadružnega nadzornišva in urada za pospeševanje obrti v Celju preklicuje in dosedanjega vodjo zopet vpostavi.

Delegati, zbrani na današnjem protestnem shodu se pridružujejo v popolnem obsegu protestu trgovske zbornice v Ljubljani z dne 29. januarja 1924.

CELJE, dne 2. svečana 1924.

Kratek pogled na razvoj Hrišćanstva u doba Svetoga Sava.

Konec.

Podizajući manstire, on u njima otvara i škole, i u tim školama deca se prosvetuju i uče pisati. Kadar prepisivača, prenosićući stare knjige, u cilju razmnožavanja, izbacivali su staro slovenske reči i umetali su čisto narodne. Naš jezik, koji je najsavršeniji u pisanju i izgovaranju, ono čemu se ceo svet divi, to jest lozinci: kako govoriš, tako pišeš, kako pišeš, tako čitaš — to je delo Savino, t. j. on je postavio temelj, a Desitaj i Vuk su zidali i jezik usavršili.

Kao dokaz i priznanje velikom čoveku, narod se dostojno odužio, svojim neumrlim pesmama on ga je opevao, stvorio čitave legende i cikluse pesama, a čitka ga je priznala i u red svetaca.

Primerom Savinim idu i ostali članovi kuće Nemanjića, tako Stevan Prvočenani podiže manastir Žiču, Stevan Vladislav Mileševu, Uroš III. 1330. sijajni manastir itd.

Ovi manastiri kao i mnogi drugi, imali su dvojaku vrednost, u prošlosti kao kulturni i verski centri, a danas

pored verske vrednosti ilustruju arhitektonsku kulturu XII. i XIII. veka.

Veliki, ekspanzivni i organizatorski duh Savin nije se zaustavio samo na prosveti, — on se odaje i politici.

Uzrok, koji ga je naveo, da se umeša u politiku, bila je svadba njegove braće Stevana i Vukana i ljubav naspram otadžbine.

Dok je živio monah Simeun, otac njihov, sve je u redu bilo, ali smrću njegovom, političke se prilike promene. Grčka, oslonac Stevanov u unutrašnjoj borbi, počeo slabiti, Stevan uvide da mu se sad treba obratiti na padu, to jest papi Inocenciju III., jednom od najmoćnijih ljudi koji su dotle sedeli na stolici Sv. Petra.

Bilo je to vreme, kada su u Rimu udaljenim vladarima davane zlatne krune i poštav primjerom bugarskih kraljeva Samuila i Simeuna, otera svoju ženu — grčku princezu — papi izjavi želju kao svom duhovnom ocu, da želi kraljevsku krunu i da će mu poslati svoje poslanike.

Vukan, ambiciozan i slavloljubiv, pozavide svomu bratu, sa vojskom ga zbaci sa prestola, a papa, pod uticajem medjarskoga kralja, ne ispuni želju Stevanovu. Sava, da bi spasio ugled države, ponesu mošti Simeunove i nad njima izmiri zavadjenu braću. Stevan dodje na županski presto, a Sava mu beše glavni pomagač.

Godine 1219., dakle posle 15 godina, veliki župan Stevan, po svoj prilici pomoću Mletaka, dostiže metu svojih želja, to jest, kraljevsku krunu iz Rima.

Protest protivu krune imao se očekivati od bugarskog kralja Andrije, ali dolazak Savin k njemu ublažio ga je.

Pošto je Stevan dobio krunu, želeo je u samostalnoj državi imati i samostalnu crkvu; — zato uputi Savu u Nikeju pomoću Teodora I. Usplaru i carigradskom patrijarhu Manojlu, oni rado dozvoliše osnivanje arhiepiskopije, te samog Savu u Nikeji svečano postavise za prvog srpskog arhiepiskopa.

Kada je Stevan izveo samostalnost države, kada je pomoću Save dobio nezavisnu arhiepiskopiju, 24. septembra 1228. godine Sava ga zamonaši, umre kao monah Simeun.

Na presto dodje Stevanov sin Stevan Radoslav. Slab, nesposoban, povodljiv, pod uticajem svoje žene, bizantinske princeze, oslanjajući se na zvoga tasta Teodora, hteo je uništiti ono što je Sava uradio, to jest, podvlastiti ponova srpsku samostalnu crkvu Ohridskoj arhiepiskopiji.

Sava, nezadovoljan radom svoga sinovca, preduze put u svetu Jeruslima, iskoristivši ponovo osvajanje Jeruslima od strane cara Fridriha.

Medju tim bugarski kralj Asan II. sruši Teodora i kralj Stevan Radoslav izgubi svaku oslonac. Asan II. podiže Vladislava, brata Stevanovog, na presto, koji mu sad postade zet.

Savi, kome se nije dopala politika svojih sinovaca, a pošto nije mogao da popravi stvar, zahvali saboru u Žiči, predade arhiepiskopski presto svome učeniku Arseniju i po drugi put ode da poseti brdo Sinaj i Egipat.

Uvim je završena kulturna politička misija Sv. Save a u brzo pri povratku 12. januara 1236. godine, završio je sa svojim napaćenim životom, posvećen dobru i napretku srpskoga naroda.

Smrću njegovom, srpska država mlada i nerazvijena, izgubila je svoga državnika baš onda, kada je njegova pomoć bila najpotrebnija; jer na prestolu sedjahu ljudi, koji su često podpadali pod uticaj svojih žena, nesposobni da upravljaju samim, oslanjajući se na svoje tastove. Ovakva politika vodila je propasti a nikakvom poboljšanju.

Škola je u licu Sv. Save izgubila svoga osnivača, crkva svoga prvog arhiepiskopa. U znak zahvalnosti 16. januar proslavlja se kao spomen, kada je telo velikoga prosvetitelja spaljeno na Vračaru od strane Turaka.

Slava mu!

Dobro ohranjeni

gramofon

s 30 ploščami se pocieni proda pri Hörl-nu v Sp. Hudinji št. 49. 2-2

Dne 2. februaria se je izgubila na obrtniškom plesu v Narodnom domu zapestnica s privredskom. Naditelj se prosi, da preda isto proti nagradi v trgovini gosp. Bobeka v Prešernovi ul. v Celju.

CELJSKA POSOJILNICA

Stanje hranilnih vlog
čez K 120.000.000.—

Narodni dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 120.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše, izplačuje točno in nudi za iste največjo varnost.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Kam naj dam laneno prejo
v tkanje?

:: Samo v tkalnico domačega platna ::

„Krosna“

v Ljubljani

Zrinjskega cesta št. 6 nasproti cerkve
sv. Jožeta 3-3

kjer tudi lahko zamenjaš laneno pre-
divo za močno in lepo domače platno

SALAMA

prvovrstna
novo blago
povsem zrela
se dobi povsod
Prva hrvatska tvornica
salame, prekajenega
mesa in masti
M. Govrilović & sinovi d. d.
Petrinja
Generalno zastopstvo za Slovenijo
3. Bunc in drug
Ljubljana - Celje - Maribor.

M.G.S.
10
PETRIJA

6. dunajski

mednarodni velesojm

9. do 15. marca 1924.

ugodna nakupna priložnost
za
vse stroke

Najbogatejša Čvrste konkurenčne
izbiral cene!

Velik uspeh dunajskega jesen-
skega velesoja 1923.

100.000 kupcev

od katerih je bilo 20.000 inozemcev
iz 72 držav celega sveta, ki so izvršili
velika naročila.

Wiener Messe, Wien VII.

Kakor tudi potom začasnih zastopstev
in zunanjih izvestiteljskih mest in to:

V Mariboru: Stevo Tončič.

» » Prvo jugoslav. transpor-
tno d. d. Schenker & Co., Meljska ul. 16

Matija Bukovčan

brivec

Celje, Kralja Petra cesta št. 27.

V zalogi ima prvovrstno brivsko toa-
letno milo od 4 Din naprej, parfumi-
rano brivsko milo, komad po 5 Din,
britve, preizkušene, komad 40 Din.

Išče se

2-1

Išče se

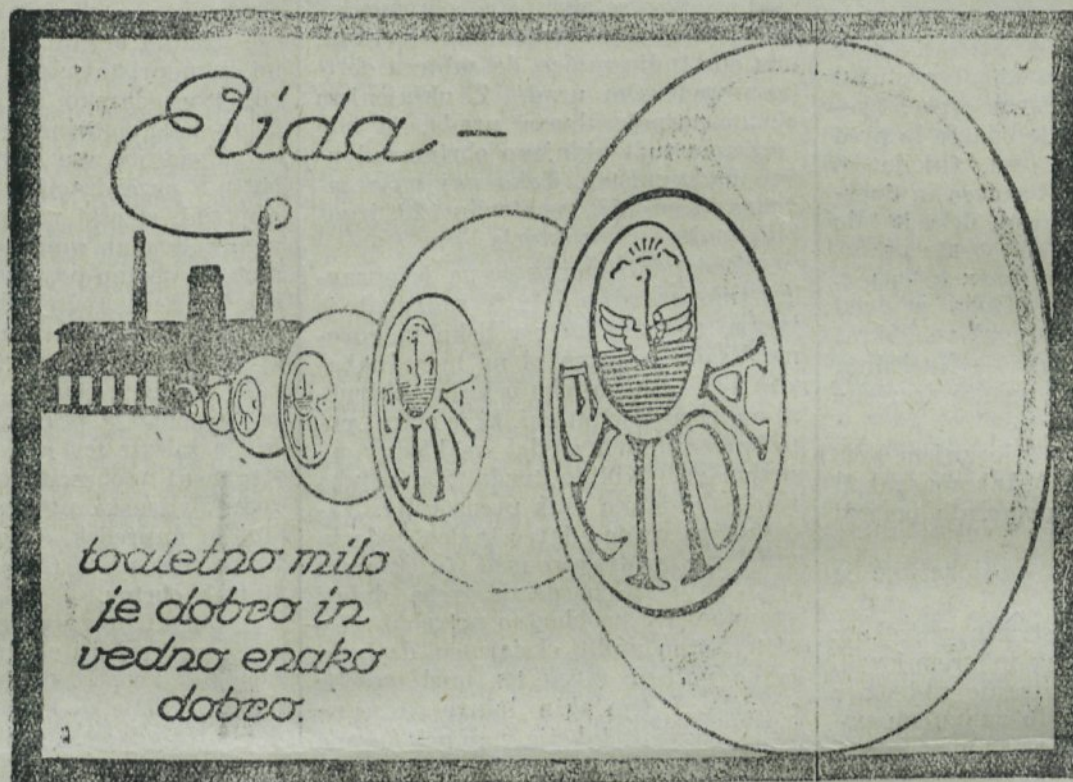
meblovana soba

s posebnim vhodom in električno raz-
svetljavo za takoj. Poizve se v upravi.

meblovana soba

s hrano ali brez iste. Poize se v upravi.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Slavenska banka d. d. Zagreb

Delniška glavnica
Din 50.000.000.—.

Podružnica Celje

Vloge čez dinarjev
125.000.000.—.

Rezerva preko Din 12.500.000.—.

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brodna Savi, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska
Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture:

Jesenice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fé (Argentina).

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslovanska industrijska banka d. d., Split.

izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Edin pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod
trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkulantneje, hitro in toč-
no. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov
nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Policijska ura. Pokrajinska uprava za Slovenijo v Ljubljani, oddelek za notranje zadeve, je z razpisom štev. 3392 z dne 28. januarja 1923, Ur. list št. 13/1923 določila kot policijsko uro za mesto Celje za gostilne 11. (13.), za kavarne 12. (24.) uro. Ugotovilo se je pa, da nekateri gostilničarji in kavararji skrivajo po policijski uri goste po zaprtih kuhinjah in skrivnih lokalih, kjer je, ker so hišna vrata zaklenjena, vsaka kontrola nemogoča. Opozarja se tem potom, da se bo proti vsakemu gostilničarju kakor tudi gostu, kojega se bo zalotilo pri tem prestopku, strogo po obstoječih zakonih postopalo; proti gostilničarjem se bode pa še posebej uvedlo postopanje radi odvzetja gostilniške obrti.

Filatelistično društvo »Orient« naznanja, da se vrši izjemoma prihodnji sestanek v petek, dne 8. tm. v gostilni Schara v Zavodni pri Celju.

Občni zbor podružnice Jugoslov. matice v Celju bode 26. t. m., ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma in sicer z naslednjim vspešnim: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Pregledovanje računov. 5. Razni predlogi in nasveti. 6. Volitev odbora za 1. 1924. Naša podružnica potrebuje nasvetov in sodelovanje širše javnosti, zato lepo prosimo velike udeležbe. Predsedstvo.

Odbor za gradbo mosta v sv. Marijeti pri Rimskih Toplicah priredi na pustno nedeljo 1924. v prostorih hotela Nova pošta v Rimskih Toplicah domačo veselico in srečlov v prid fondu za obnovo mosta. V ta namen je Gremij trgovcev v Celju privolil pobiranje prostovoljnih daril pri cenj. celjskih trgovcih. Prireditelj je v prid splošni javnosti in se vse Celjane vlijudno vabi.

Smrtna kosa. Umrl je v 37. letu starosti na Golniku g. Josip Vukšinič, poslovodja Gospodarske zveze, podružnica Celje, N. v m. p.

Gospodinjstva šola v Celju začne z rednim poukom v ponedeljek, dne 18. februarja t. l. Zavod bo letos obsegal vse panoge popolne gospodinjstve: šole, kakor vežbanje v kuhanju, pouk v gospodinjstvu, šivanje perila, krojenje oblek itd. Vpisovanje se bo vršilo v sredo 13. II. in v četrtek 14. II. od 11. do 12. ure v pisarni ravnateljstva deželjske meščanske šole v Celju. Natančnejši pogoji za sprejem gojenk so razvidni iz objave na razglasilni deski dekl. meščanske šole.

Društvo stanovanjskih najemnikov v Celju pozivlja vse stanovanjske najemnike na redni letni občni zbor, ki se vrši v sredo, dne 6. febr. 1924 ob 20. (8.) uri zvečer v prostorih hotela »Balkan« s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Poročilo pregledovalcev računov. 3. Poročilo delegata iz vsedržavnega kongresa. 4. Volitve odbora. 5. Slučajnosti. Odbor.

Kino Gaberje. Četrtek 7., petek 8. in v soboto 9. februarja »Most vzdihljajev«, III. epoha.

Šolarska predstava ob znižanih cenah! »Zakleti princ«, bajno krasna pravljica z baletom v 5 dejanjih, se uprizori v soboto, dne 9. februarja ob 4. uri popoldne kot šolska predstava. Cene so tako nizke, da si bo tudi najrevnejši šolarček lahko ogledal to reslepo igro. Ker se »Zakleti princ« igra redničje v sezoni, naj nihče, ki igre še ni videl, ne zamudi te prilike in naj si jo ogleda. Igra je doživela pri vseh predstavah neverjetno lep uspeh!

Moska in ženska CM-podružnica v Celju ima svoj redni občni zbor v petek, dne 8. tm. ob 20. uri v gostilniških prostorih Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora; 2. volitve in 3. slučajnosti. — Članstvo naj smatra za svojo narodno dolžnost, da se obč. zbora udeleži.

Za II. ples Zveze jugoslovanskih železničarjev v soboto 9. februarja v Narodnem domu so se te dni razposlala vabila, vsled netočnega naslovnega seznama se je kasneje ugotovilo, da mnogi prijateljev železničarjev ni sprejelo vabil. Prosimo, da nam priza-deti to oprostijo in se naj smatra vsak prijatelj neprisiljene zabave vabljenim. Skrbljivo je za dobro kapljico in okusna okrepčila. Poleg drugih zanimivosti bo tudi pevski zbor ljubljanskih železničarjev z veselo in izbrano pesmijo skrbel za zabavo neplesalcev v stranskih prostorih tako, da pridejo

plesalci in neplesalci na svoj račun. — Odbor.

V. Obrtni ples je tudi letos, kakor vsako leto, privabil v petek zvečer v prestore celjskega Narodnega doma veliko občinstva. Krasen obisk dokazuje, kako priljubljena je ta prireditelj Celjanom in okoličanom. V natlačeno polnih prostorih smo opazili tudi več nemških obrtnikov in trgovcev. Ob lepih zvokih ljubljanske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina se je staro in mlado neprisiljeno zabavalo.

Predsedništvo obrtnega plesa Občeslov. obrtnega društva v Celju prosi, da bi vsi oddali čim najpoprej vse račune za to prireditelj gospe Rebekovi.

Poročila sta se na svečnico 2. februarja na Stari nad Železniki Mr. Bogo Orožen, lekarnar v Ptuj in Mr. Nada Kolšekova iz Šoštanj. Kot prič sta prisostvovala poroki za nevesto g. ravnatelj Mirko Gruden in za ženina g. dr. Milan Orožen iz Celja. Mladima poročencema iskreno čestitamo in mnogo sreče želimo!

Smrtna kosa. V celjski javni bolnici je umrla v nežni dobi 21 let gospa Ludvika Zidar, učiteljica in soproga nadučitelja Zidarja v St. Lenartu nad Laškimi. Istotam je umrla gospa Jovanka Radosavljevič, soproga policijskega pisarja iz Lazarevca v Srbiji v starosti 29 let. N. v m. p.

OBLASTNA SKUPŠČINA ORJUNE V CELJU.

V soboto se je vršila v celjskem Narodnem domu glavna oblastna skupščina Orjune v Sloveniji. Mnogo delegatov je prispelo že v petek, večina pa v soboto z jutranjimi vlaki. Nad vse dober obisk nam priča, kako globoko se je ukoreninila nacionalistična ideja v vse sloje slovenskega prebivalstva. Med udeleženci smo opazili mnogo delavcev in kmetskih fantov. Zborovanje je otvoril ob 8. uri zjutraj oblastni predsednik inž. Kranjec. Funkcionarji so podali svoja poročila, ki so bila po kratki debati odobrena. Pri volitvah, ki so sledile na to, je bil izvoljen za predsednika zopet inž. Kranjec in skoro ves dosedanji oblastni odbor. — Opoldne se je vršil po mestu manifestacijski obhod z zastavami na čelu, katerega se je udeležilo več sto Orjunanov in precej celjskega občinstva. Ostalo občinstvo pa je manifestante navdušeno pozdravljalo. Popoldne se je vršila ob 4. uri manifestacijska skupščina, katere se je udeležilo nad 400 ljudi. Govorili so inž. Kranjec, mag. pharm. Slajpah iz Ljubljane, Škorjanc iz Maribora, delegat iz Zagreba in še več drugih govornikov. Vsi so dobro kritizirali sporazum z Italijo, obsojali narodnim interesom škodljivo politiko današnje vlade ter primerno ožigosali tudi klerikalno politiko. Zvečer se je vršila ob natlačeno-polni dvorani slavnostna akademija, na kateri so izvajali člani kr. opere iz Ljubljane posamezne točke, igrala je železničarska godba. Po akademiji se je vršil ples. Občinstvo se je v neprisiljeni zabavi dobro počutilo.

Dopis

Rečica v Sav. dolini. V nedeljo, dne 27. januarja so imeli pri Bastetu na Zgornjih Polbrežah jesnovanje. Vabila je Maks Stiglic, po domače Pristana z Rečice. Polbreške fante je ta jesni tako raztogotil, da so že popoldne skofčuli par rečičkih fantov in trgovci z Sp. Rečice balinali, pa jim je hitro figo pokazal. Na večer so v največjem veselju jesnovanje oklali in razbili 2-litersko steklenico na glavi Franci Polinar s Sp. Rečice, jesharje razpodili, nevesto si pa obdržali.

Mozirje. Občna trga Mozirje je na podlagi novih volitev prišla želno pričakovano v sprtno roko. Dne 31. prosinca so se vršile volitve župana in svetovalcev. Za župana je izvoljen g. Matija Goričar, trgovec in posestnik v Mozirju, svetovalec pa gg. Ivan Veit, kolar, Franc Celinšek, gostilničar in trgovec ter Jože Matjaž, lončar, vsi v Mozirju. Novega odbora čaka nešteto nujnega in trudopolnega dela, sprtno vodstvo in odlični nastop novega župana nam je pa jamstvo — za odstranitev dosedanje zanemarjenosti.

Pomen blagopok. gd. Mari Vujošević u četrtek 7. o. m. u 8 sati ujutro v prav. vojnjo kapeli u kasarni Kralja Petra Velikog Oslobođioca daļu činovnici ovdašnje carinarnice u znak osobite pažnje Pomen blagop. gd. Mari Vujošević, materi g. Trifuna Vujoševića, carinskog činovnika.

Dnevna kronika.

Woodrow Wilson umrl. Dne 3. tm. je umrl Thomas Woodrow Wilson, bivši predsednik Zedinjenih držav. Pokojnik je bolehal na arteriosklenozu. Smrtna borba je trajala tri dni. Predsednik Coolidge je odredil, da se Wilsonu priredi časten pogreb na državne stroške s sodelovanjem vojske in mornarice. Povodom smrti Wilsona je naš kraj brzojavno izrazil sožalje vladi.

Thomas Woodrow Wilson. Thomas Woodrow Wilson je bil rojen 28. dec. 1856 v Stauntonu (Virginia) kot sin presbiterijanskega duhovnika. Sedemnajst let star je študiral dve leti v Mecklenburg-Couty, pozneje pa je posejal Princeton University. Po končanih juridičnih študijah se je nastanil kot odvetnik v Atlanti. Po par letih je odšel na univerzo John Hopkins ter se bavil z državnim pravom in versko filozofijo. Njegova znanstvena dela, zlasti »Zgodovina ameriškega naroda« so mu pridobile najvišjo akademsko čast. L. 1885 je bil nameščen za predavatelja zgodovine in socijalne ekonomije na Bryn Mawr College. L. 1890 je bil imenovan za profesorja državnega prava na univerzi Princeton in l. 1902 je postal njen predsednik. L. 1910 je bil izvoljen za guvernerja države New Jersey. L. 1912 je vstopil kot voditelj demokratov v volilni boj, v katerem si je pridobil predsedniško mesto. S tem je dobila ameriška zgodovina novo lice. Odpravil je zaščitno carino in uveljavil je zakon proti trustom. Spravil je Ameriko zopet z Anglijo. — Dne 5. aprila 1917 se je odločil za vojno napoved Nemčiji, ki ji je sledila 7. dec. 1917 vojna napoved Avstriji. Posredoval je za premirje na podlagi svojih znamenitih 11 točk. Za nas je važna tako imenovana Wilsonova črta, ki naj bi tvorila mejo med Jugoslavijo in Italijo. Wilson je bil dvakrat poročen. Po vojni sta izšla dva obširna zvezka memoarov o delu mirovne konference, na kateri je pošteno in pravično zastopal našo stvar, bolj kot naši lastni zastopniki. Vsak pošten Jugoslovčan mora izkazati Wilsonu hvaležnost in čast, katero mu dolgujemo. Brez Wilsona bi nas morda že več ne bilo. Wilson je vzor demokrata, mož prepričanja in vzor nesebičnega idealista. Trajni spomin velikemu možu!

Aleksa Šantić t. V Mostaru je umrl v soboto 2. tm. znani srbski pesnik Aleksa Šantić. Po literarni opredelitvi spada med realiste. Njegove pesmi je izdala Srpska Književna Zadruga. Njegove pesmi preveva domoljubje in melanholija — motiva, ki jima je ostal Šantić zvest do smrti. Spočetka je stal pod vplivom zmaja Jovana Jovanovića. Pozneje se je osam-svojil. Za časa balkanskih vojn je postal Šantić prvi nacionalni pesnik srbskega neodrešenega naroda. Prva njegova zbirka je izšla l. 1891, zadnja pa 1918. Zadnja leta je pesnik bolehal. Že v postelji je pričel lani z »Apoteozo« kralja Petra, ki bi naj postala višek njegovega ustvarjanja, toda smrt ga je sredi dela prehitela. Šantić je živel večinoma v Mostaru. V mladosti bi bil moral postati trgovec in je tudi obiskoval Mahrovo šolo v Ljubljani, toda po hudih bojih se je za stalno posvetil Muzi in postal eden najizrazitejših pesnikov našega juga. Razen pesmi je izdal še dela: »Na starim ognjištima«, Kasanaginica, Pod maglom Angelijske. Prevajal je tudi iz češčine in nemščine, med drugim Iv. Čehove »Pesmi sužnja« in Heineja. V zgodovini naše književnosti mu bo ohranjeno častno mesto!

109-letnico rojstva nadbiskupa Strossmayerja in 50-letnico ustanovitve zagrebške univerze so praznovali v Zagrebu 4. tm.

Občni zbor Zveze kulturnih društev. V nedeljo, dne 3. tm. se je vršil redni občni zbor ZKD v Ljubljani. — Zbor je otvoril g. ravn. A. Jug, ki je orisal Zvezine cilje in poudaril potrebo intenzivnega dela med narodom. Iz tajniškega poročila posnemamo, da je imela Zveza 269 članov, od teh 131

ustanovnih in 84 rednih. V stalnih stilkah je stalo z Zvezo 230 društev. Zveza je priredila številna predavanja, izposojevala igre, ustanovila mnogo ljudskih knjižnic in izdaja ljudsko zbirko »Prosveti in zabavi« in dramatično zbirko »Oder«. Blagajniško poročilo je ugodno, čemur je zlasti pripomogel g. dr. Žerjav, ki je preskrbel društvu 15.000 Din podpore. Izvolil se je nov odbor s predsednikom ravn. Jugom in tajnikom g. prof. Pavlinom. — Pri slučajnostih se je razvila zanimiva debata o raznih aktualnih kulturnih vprašanjih. Občni zbor je trajal 2 uri.

Odlikovanje. Z redom sv. Save V. razreda je bil odlikovan svetnik Trgovske zbornice g. Jakob Zadravec, industrijalec v Središču. Čestitamo!

Najstarejši človek v Jugoslaviji umrl. V Djakovici je umrl Jusuf Mača, najstarejši človek v Jugoslaviji. Dosegel je starost 120 let. Oženjen je bil trikrat in je njegov najmlajši sin sedaj star 17 let.

Radikalne afere. V vladnih krogih se govori, da hoče vlada voditi najostrejši boj proti opoziciji. Vlada se bo izjavila solidarno z Lazo Markovićem, kot svojim bivšim članom in bo zahtevala, da njena večina zavrne predlog obtožbe proti njemu. Proti Mihalju Rankoviću, ki je dal opoziciji del dokazov, se vodi ljuta kampanja. Radikalni grozijo opoziciji, da bodo sestavili celo vrsto obtožnic proti bivšim ministrom iz opozicijskih strank, tako pravijo proti dr. Kumanudiju, dr. Veljkoviću, dr. Žerjavu, dr. Kramarju in proti drugim. Opozicija se pripravlja na oster nastop.

Za novega škofa hrvatske narodne cerkve je bil izvoljen splitski kanonik Marko Kaludžer. Prvega hrvatskega škofa posveti v kratkem v Zagrebu škof iz Švice. Kaludžer je star 49 let, velik patrijot in izborni govornik. Njegov stric je bil tudi škof in se je boril s Strossmayerjem na vatikanskem koncilu proti dogmi o nezmotljivosti papeža.

Delavci maturanti. Na realni gimnaziji v Slavonskem Brodu so prošli teden napravili štirje sarajevski obrtni delavci maturo. Nadaljevali bodo študije na vsučilišču.

Milijarder Rockefeller na smrtni postelji. Rockefeller se že več mesecev ne more ganiti iz postelje, zdravniki nimajo več upanja, da bi ga rešili.

Novi italijanski poslanik v Beogradu. General Bodrero, ki je aktivno sodeloval pri sklepanju jugoslovansko-italijanskega dogovora, je določen za poslanika Beogradu.

Viak ga je povozil. V Zagrebu je povozil na progi med kolodvorom in javnimi skladišči vlak strojnika Gaborje Mutaka. Ko je šel pijan ob progi domov, ga je prijel lokomotiva prihajajočega vlaka in ga raztrgala na kose.

Plaz zasul tihotapce. Ivan in Anton Stanklar, Fran in Avgust Leban so se podali na krnsko pogorje, da bi prestopili neopaženo Jugoslovansko mejo. Nenadoma je pridrvel z gore velik plaz in pokopal vse štiri pod seboj. Antonu Stanklarju se je po velikem naporu posrečilo priti na površje. Iskal je tovariše, a jih ni našel, podal se je v Drežnico, kjer je alarmiral orožnike in kmete, ki so potegnili iz snega Avgusta Lebana nezvestnega, ostalih dveh pa dosedaj niso našli.

Mož ubil svojo ženo. V Bošnjacih je živel Stjepan Kulšić že dalj časa s svojo ženo v prepiru. Pred par dnevi je vzel sekuro in udaril ženo po glavi, nato pa jo s kuhinjskim nožem zaklal. Morda so izročili sudišču.

Grožen potres na Ruskem. Iz Moskve poročajo, da je povzročil potres v provinci Savarcand, v ruskem Turkestanu, velikansko škodo. Tridesetdeset oseb je bilo ubitih in štiristo hiš porušeno.

Dvojčka istočasno potožena. Pred nekaj dnevi je povezil v Mount Hollyju v Ameriki avtomobil desetletna dvojčka Karla in Edvarda Swana. Dvojčka sta se igrala z nekim tovaršem na cesti, ko jima je smrt nenadoma utrgala nit njihovega mladega življenja.

Pomorska komanda se je preselila iz Kraljevice definitivno na Sušak. Na čelu te komande je naš rojak admiral Koch, ki je bil prvi oficir bivše avstrijske mornarice, ki se je pridružil prevratnemu gibanju.

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavica in rezerve
Din 60.000.000—

Centrala v Ljubljani

Delniška glavica in rezerve
Din 60.000.000—

Ustanovljena leta 1900

Podružnice

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun pri ugodnem obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditivne in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

Ali ste že poravnali naročnino za „Novo Dobo“?

Prosveta.

Koncert svetosavske besede v Celju, ki se je vršil 26. jan. v veliki dvorani hotela „Union“, spada med najslajnejše prireditve v letošnji koncertni sezoni. Odbor si je pridobil za koncert umetnike, ki uživajo ugled ne samo v domačem glasbenem svetu, ampak so znani tudi izven mej naše domovine. Zato je gotovo, da moramo številni poset te prireditve pripisovati posebno temu dejstvu. — Nadvse smo bili vzradoščeni, ko smo čuli zopet svojega slavčka, odlično koncertno in operno pevko, gospo Pavlo Lovsetovo. Nepotrebno je omenjati njene pevske vrline, saj so nam znane razne strokovnjaške ocene o njenem petju. Toda največja pevčeva vrlina je, da ti sega s svojo pesmijo do srca, da te njegova pesem popolnoma objame in si ves njegov. In to ima gospa Lovsetova. Njen mehki, sveži in sočni sopran slika duševno razpoloženje, ki jo izraža pesem tako, da smo videli Micaelo živo pred seboj. Enako nam je ugajala Lajovičeva „Pesem o tkalcu“, kakor tudi globoko občutena Dobroničeva „Htio bih“. S prav živahnim aplavzom je sprejelo občinstvo niz srbskih narodnih pesmi, tako da je morala ga. Lovsetova še dodati Lajovičev „Mak“. Deklica v gorenski narodni noši ji je izročila krasen šopek, kakor tudi njeni izvrstni spremljevalki, naši pianistki, gospe Miri Sancinovi. — Burno pozdravljen ob svojem nastopu je izvajal violinski virtuos in ravnatelj Glasbene Matice v Celju gospod Karol Sancin s spremljevanjem orkestra Svendsenovo „Romance“ in Vientempsovo „Reverie“, ki sta v tehničnem kakor tudi v ritmičnem oziru precej delikatni, tako mojstersko in v vsakem oziru dovršeno, da odobravanje nikakor ni hotelo ponehati. Končno je moral gospod Sancin ponoviti „Reverie“ — ali kaj, ko pa nam je drugič še bolj ugajala in so nas glasovi njegovih gosli vodili z neodoljivo silo do končnega pianissima, kjer je publika za trenotek obnemela. — Seveda gre velika zasluga tudi kapelniku mariborske vojaške godbe gospodu Herzogu, ki je zli violinski solo z vzornim diskretnim spremljevanjem in s posebno zasedbo svojega orkestra v lepo skladnost. Gosp. Herzog je poznamo kot izredno rutiniranega dirigenta in dobrega interpreta orkestralnih del, toda to pot nas je še prav posebno iznenadil s svojim nastopom. Takoj uvodoma nas je zadivila Rimski-Korsakova „Fantazija“ na srbski narodni tema, ki je fino in posebno skrbno naštudirana pričala o njegovih velikih dirigentovskih zmožnostih. Posebno slavnostno razpoloženje pa je dal gospod Herzog vsemu večeru s Čajkovskega sinfonično ouverturo „1812“, kjer nam je pokazal, kaj zamore njegova taktirka še prav posebno, ako ima pred seboj godbenike take kakovosti. Žal, da je skladba preobširna in g. dirigent ni mogel ustreči občinstvu, ki je glasno želelo še enkrat jo slišati. — Odboru gre vse priznanje za ta koncertni večer, le hišna uprava naj bi skrbela, da bi vrata v stranske prostore ne cvilile v raznih durovih načinih, kar je bilo posebno mučno med pianissimo izvajanjem. — k.

Narodno gospodarstvo.

Tržne cene v Celju, dne 1. febr. 1924. (V Din.) Govedina: V mesnicah I. vrste 26— do —, II. 23— do 25—, na trgu I. vrste 24— do 25—, II. vrste 20— do 22—, v ampov 10— do 12—, pljuč 10— do 12—, jeter — do 22—, 1 kg ledic 22— do —, loja 10— do 25—, Teletina: 1 kg telečjega mesa I. vrste 32— do 35—, II. vrste 30— do 32—, 1 kg jeter 22—, 1 kg pljuč 22— do —, Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste — do 35—, II. 30— do —, 1 kg pljuč 15—, 1 kg jeter 15—, 1 kg slanina I. 43—, II. 41—, 1 kg masti 44—, 1 kg ameri-kanske masti 39—, 1 kg šunke 45—, 1 kg prekajenega mesa I. 45—, II. 40—, 1 kg prekajenih parčkov 10—, 1 kg prekajene glave 20—, 1 kg jezika 40—, Klobase: 1 kg krakovskih 50—, 1 kg šunkove 50—, 1 kg hrenovk — do 35—, 1 kg safalad 30—, 1 kg posebnih 35—, 1 kg pariških —, 1 kg svežih kranjskih 47—, suhih kranjskih 55—, 1 kg salami fine 130— do —, Perutnina: (1 komad), piščanec majhen — do —, večji — do —, kokoš 30— do 50—, petelin 30— do 50—, raca 40— do 50—, gos 100— do —, domač zajec, manjši — do 25—, večji 30—, Ribe: 1 kg krapa (mrtvega) — do —, (živega) — do —, 1 kg ščuke (mrtve) — do —, (žive) — do —, Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 4— do —, 1 kg surovega masla 60— do —, 1 kg čajnega masla 88—, 1 kg masla 48—, 1 kg bohinskega sira 62— do 70—, 1 kg sirčka 20—, eno jajce 2— do 2.25, Pijače: (1 liter) starega vina 12— do 15—, novega 9— do 12—, piva 7— do —, Zganja — do 30—, Kruh: 30 do 35 dkg belega kruha 2.50 do —, 70 do 84 dkg belega kruha 5— do —, 1 kg belega kruha 7—, 1 kg črnega kruha 6—, 1 kg žemlj 10—, žemlja 5 do 5½ dkg 0.50, žemlja 10 do 11 in pol dkg 1— do —, Sadje: 1 kg luksuznih jabolk —, I. —, II. 5—, III. 3—, 1 kg luksuznih hrušk — do —, I. —, II. —, hrušk II. —, III. —, 1 kg breskev —, 1 liter navadnega kostanja — do —, 1 kg orehov 9—, 1 kg luščenih orehov — do 30—, 1 kg, sliv — do —, 1 kg češpelj —, 1 kg grozdja — do —, suhih češpelj 8— do 13—, 1 kg suhih hrušk 6.50, Specerijsko blago: (1 kg) kave Portoriko 68—, Santos 50—, Rio 40—, pražene kave I. 68—, II. 56—, III. 48—, kristal belega sladkorja 21.50, v kockah 23.50, kavne primesi 26—, riža I. 11—, II. 10—, (1 liter) namiznega olja 32—, bučnega olja 40—, vinskega kisa 4—, navadnega kisa 3—, petroleja 7—, spirita denat 16—, (1 kg) soli 3.50 do 4.25, celega popra 38—, mle-tega popra 40—, paprike 48—, sladke paprike 128—, riževnega škroba 24—, testenin: I. 14—, II. 14— do —, mila 17— do 20—, karbida 7.50, Mlevski izdelki: (1 kg) moke št. 00 6.20, 0 6—, 2 5.60, 4 5.30, 6 3.70, krušne mešane moke 4—, ržene enotne moke 5.20, ješprena 5.20, otrobov 1.70, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.70, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke I. 6.60, Na drobno pri kilogramu 20 para več. Žito: (q) pšenice 380—, rži 330—, ječmena 330—, ovska 280—, prosa 300—, nove, sušene koruze 300—, ajde 300—, fižola ribničana 600— do 700—, graha 800— do —, leče 1500— do —, Kurivo: (q) premoga, črni 51— do —, ružavi 26.50, m³ trdih drv 140—, q trdih drv 40—, m³ mehkih drv 120—, q mehkih drv 32—, Krma: q sladkega sena 100— do —, pol sladkega sena 75— do —, kislega sena 50— do —, slame 50— do —, prešano po Din 25— pri 100 kg več. Zelenjava in gobe: (1 kg) glavnote solate (kom.) — do —, štrcnate 0— do 0—, endivije 1— do 1.50, 1 kg poznega zelja 2—, (1 komad) ohrovtja 0.75 do 1—, karfiol 2— do 3—, kislega zelja 4— do 5—, kole-rabe 0.50, špinace 1.50, (1 kg) čebule 2— do 2.50, česna 10—, krompirja 1.25, 1 komad repe 0.25, krožnik kisle 1.50, motovilca 1.50, 1 kg radiča 9—.

Mariborski svinjski semenj. Dne 1. februarja so prignali 112 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: za 3 do 4 mesece stare prašiče 650—800 Din; 5 do 7 mesecev 1000—1025 Din; 8 do 10 mesecev 1250—1350 Din; 1 leto 1750 do 1875 Din; 1 kg žive teže 22—25 dinarjev; 1 kg mrtve teže 26.25 do 30 dinarjev; ena koza 375 Din. — Cene mesu: Goveje meso I 25 do 27 Din za kg; II 22 do 24 Din, III 19 do 20 Din. Telečje meso I 26 do 30 Din, II 24 do 25 dinarjev. Svinjsko meso 30—40 Din za kg. Jagnjetina 17.50—20 Din za kilogram. Konjsko meso I 12 do 15 Din, II 8 do 10 Din.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.
Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Pošten najditelj naj vrne, v soboto popoldne izgubljen ovratnik iz kožuhovine, rujave barve, z rujavo svileni podlago. Izgubil se je iz gledališča do tvornice »Cinal«, okoli 7. ure zvečer. Odda naj se na policiji proti nagradi.

V veliki izbiri!

Najboljše! Najcenejše!

V veliki izbiri!

Ceško in angleško sukno za moške obleke, površnike, veloure za damske plašče, volneno modno blago, barhente, šifone, cefirje, zimsko in letno perilo, pletene jopice, dežne plašče, nogavice, rokavice, ovratnike, kravate in drugo modno blago kupite po zelo znižani, konkurenčni ceni v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

Kralja Petra cesta 5 Celje Kralja Petra cesta 5

Blago prvovrstno!

Cene nizke!

Postrežba solidna!

20—19

Svetovnoznana nemška tovarna vodnih turbin

Išče za Maribor in pripadajoči gospodarski okoliš

popolnoma veččega zastopnika

za projektiranje in napeljavo vodnih sil. V pošte pridejo le dobro vpeljeni, reprezentativni gospodje v boljši družabni dispoziciji. Cenjene ponudbe, za katere je zasigurana stroga zaupnost, se prosijo na M. N. E. 6493 na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

3—1

2 obtočna motorja

70 in 55 PH, znamke Siemens-Schuckert Wien, 380/220 voltov, 920 obtokov, prvi popolnoma nov, drugi z novo rotacijo, se prodaja. Vprašanja na upravo tega lista. 3—1

Gospodarska zveza, podružnica Celje javlja žalostno vest, da je njen večletni zvesti poslovodja, gospod

Josip Vukšinič

previden s svetotajstvi, dne 3. februarja na Golniku, po dolgi, mučni bolezni, v 37. letu starosti preminul.

Pogreb se vrši dne 5. tm. dopoldne na pokopališču v Križah na Tržiču.

Celje, dne 4. februarja 1924.